

*С.М. Домбровська, доктор наук з
державного управління,
професор кафедри НУЦЗУ,
Ю.Є.Харламова, ад'юнкт НУЦЗУ*

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД РОЗВИНЕНИХ ДЕМОКРАТИЧНИХ КРАЇН У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Постановка проблеми. Відповідно до вимог Указу Президента від 24 грудня 2012 року № 726/2012 « Про деякі заходи з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади» було утворено Державну службу України з надзвичайних ситуацій (ДСНС), як центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через міністра оборони України. Тільки за останні 2 роки, це вже друга суттєва реорганізація цього відомства.

Як свідчить досвід найбільш розвинених країн світу, реформації та реорганізації в таких структурах є вимушеною потребою сьогодення. Але чи у вірному руслі діє наша держава, можна дізнатись лише після аналізу побудови організації дій у сфері діяльності з попередження надзвичайних ситуацій (НС) у розвинених країнах світу.

Аналіз останніх досягнень і публікацій. Багато вітчизняних та зарубіжних вчених у своїх працях розглядали різні аспекти проблеми цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій (НС) техногенного і природного характеру, а саме: Ю. Аболенцев, А. Альгіна, В. Акімов, В. Боделан, М. Брушлинський, Ю. Воробійов, О. Гайдук, Ю. Глуховенко, П. Гусев, В. Доманський, Л. Жукова, С. Засунько, Н. Клименко, О. Копан, В. Люблін, Б. Касимов, Г. Рева, П. Савельєв, О. Трущ, В. Франчук. Але саме аналізом міжнародного досвіду у цій сфері займалась лише Л. Жукова, Домбровська С.М., Садковий В.П.

Виклад основного матеріалу. Необхідність проаналізувати побудову організації дій у сфері попередження надзвичайних ситуацій (НС) у розвинених країнах світу спонукала до аналізу даної ситуації у : США, Німеччині, Франції, Великобританії, Японії, Італії, Китаю, Польщі, Новій Зеландії.

Цими країнами в рішенні даних питань накопичений значний досвід, створені ефективні системи управління, матеріально-технічного, фінансового та іншого видів ресурсного забезпечення дій відповідних сил і засобів в умовах надзвичайних ситуацій мирного і воєнного часу.

Аналіз досвіду закордонних держав дозволяє стверджувати, що створені ними системи захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій природного, техногенного і військового характеру здатні досить ефективно забезпечити життєдіяльність людей і суспільства, об'єктів економіки й інфраструктури у випадку їхнього виникнення. При цьому в організації і функціонуванні подібних систем відзначається багато спільного:

ці системи, незважаючи на зниження погрози ядерної війни і вихід на перший план питань попередження техногенних аварій і стихійних лих, екстреного реагування у випадку їхнього виникнення і ведення аварійно-рятувальних і інших невідкладних робіт, як і раніше грають досить істотну роль у забезпеченні національної оборони і виконання оборонних заходів;

керівництво системами здійснюється на урядовому рівні або безпосередньо, або через Міністерство оборони або Міністерство внутрішніх справ, або через спеціально створені органи державної влади;

рішення питань організації дій в екстремальних ситуаціях покладено на міністерства і відомства, що мають відповідні сили і засоби, високий ступень оснащеності, а також на місцеві органи влади, підтримці яких у високій готовності до дій у надзвичайних ситуаціях у США, Німеччині, Італії, Франції, Японії, Великобританії і багатьох інших країнах приділяється особлива увага, тому що саме вони організують і проводять найбільший обсяг аварійно-рятувальних і інших невідкладних робіт. Крім цього для рішення питань ліквідації наслідків аварій і стихійних лих залучаються громадські організації і добровольці;

в усіх країнах створені сучасні системи управління силами і засобами, добре продумані системи підготовки керівного складу і персоналу аварійно-рятувальних і інших формувань, навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях різного характеру.

Висновки: Досліджено міжнародний досвід державного управління у сфері цивільного захисту з метою його подальшого порівняння з адміністративною реорганізацією ДСНС, яка була розпочата 24 грудня 2012 року в Україні. Даний аналіз дає підстави стверджувати, що системи захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій природного, техногенного та військового характеру здатні досить ефективно забезпечити життєдіяльність людей і суспільства, об'єктів економіки й інфраструктури у разі їх виникнення. При цьому в усіх країнах створені сучасні системи управління силами і засобами, добре продумані системи підготовки керівного складу і персоналу аварійно-рятувальних та інших формувань, навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях різного характеру. Тому потребують подальшого удосконалення практика та організаційні структури державного управління у сфері цивільного захисту в Україні, система та структура органів виконавчої влади, нормативно-правове регулювання у зазначеній сфері.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Указ Президента України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» від 9 грудня 2010 року № 1085/2010.
2. Указ Президента України «Про деякі заходи з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади» від 24 грудня 2012 року № 726/2012.
3. Садковий В.П., Ромін А.В., Островерх О.О., Домбровська С.М. Державне управління у сфері цивільного захисту в Україні: нормативно - правовий аспект: Монографія / Садковий В.П., Ромін А.В., Островерх О.О., Домбровська С.М. – Х.: ТОВ «Оберіг», 2013 – 190 с.